

ninger være nogen Forffjellighed, det indrømmer jeg. De forffjellige Strømninger og Stemminger gjøre sig maaskee noget stærkere gjældende indenfor Theologiens Omraade end i de andre Videnskaber, skjøndt dog heller ikke disse ere uden Bevægelse og uden Vidnesbyrd derom. Men man glemme dog ikke, at enten tager man her en Beslutning, der fører meget videre, end man tænker paa — og det bør da fremhæves, at det ikke er rigtigt at tage en Beslutning om det theologiske Facultet, som indirecete kommer til at gjælde ogsaa for de andre Faculteter —, eller ogsaa gjør man Noget, som maa overveies endnu meget alvorligere. Vedtager man nemlig alene en reent udenfor Universtitet staaende Examenscommission for Theologer, medens andre Examinere forblive ved Universtitet, saa har man derved foretaget et meget vigtigt Skridt, hvis Betydning man maaskee ikke har overveiet: man har derved nærmet sig til den katholske Stilling. Det hører netop med til Protestantismens Væsen, at man i Kirken har holdt paa Videnskaben, og at man derfor har ladet den præstelige Dannelse gaae igjennem et Universtitets Facultet og knyttet den dertil, medens det er karakteristisk for den katholske Ordning, at der vel gives katholsk-theologiske Faculteter, men at Dannelsen af den store Mængde af katholske Geistlige dog skeer i de biskoppelige Seminarier, og at deres Prøvelse skeer gjennem Biskopperne. Hensynet hertil fører netop til, at, hvis man vil have en særlig Examenscommission, saa maa man ialtsald kun tænke paa en combineret Commission, og det combineret i en bestemt Form. Det er ikke nok, at den ærede Minister maaskee vil sige: „ja, jeg kan mulig lade mig bevæge til at optage een eller to Professorer i Commissionen.“ Jeg tigger ikke her for Professorerne — lad dem, hvis man vil det, blive udenfor —, men jeg paastaer, at vi med Hensyn til selve Institutionen maae have Vished for, hvorledes Sammensætningen bliver, og at Facultetet ikke lukkes heelt ude. Jeg kommer dernæst til Spørgsmaalet om Friheden, som skulde vindes gjennem Examenscommissionen. Friheden! Ja, hvis man sammensætter en Examenscommission godt, særdeles

godt, saa godt, som jeg er bange for, at vi ikke have Midler til at sammensætte den, saa skaber man derved en vis Frihed. Men gjør man det ikke, saa bereder man kun ved Examenscommissionen den haardeste, den strengeste og den raaste Form af Tvang, som kan beredes. Dette er det virkelige Forhold. Professorerne kunne være eensidige, de kunne være fastgroede i deres Forestillinger — det vil jeg indrømme —, men det kunne Præster, som ikke ere Professorer, ogsaa være, det kunne Alle være. Men jeg maa dog fremhæve, at der er langt større Formodning for nogen Landsbevægelighed hos Professorerne, der til en vis Grad maa følge med Litteraturen, hvis han da ikke hver Dag vil gjøre sig latterlig, end der er for en saadan Bevægelighed hos den praktiske Geistlige, selv hos den meget dygtige. Den praktiske Geistlige har den Opgave, efter at have uddannet sin Individualitet, da med dennes bestemte Præg og med al Charakterens Energi at virke i en, mulig eensidig, men dog dygtig Retning. Men dette er ikke Universtitetslærerens Rald som saadan. Han skal tværtimod ved Siden af sin egen Anskuelse kjende Andres og føre sine Tilhørere til at kjende noget Andet end det almindelig Antagne. Fleertallet af Professorer lader sig maaskee ofte bedaae af fremmede Meninger, de omtale maaskee altså for meget Meninger, der ikke ere deres egne, gibe Andres Meninger i Skoffetal og lægge Vægt paa at gjøre dette. Dette er ganske vist forkeert, men det er ikke derfor mindre rigtigt, at en Professor ikke bør blive staaende ved at foredrage sine egne Meninger, og den dygtige Professor gjør det aldrig. — Man tage nu altså et vist Antal Mænd og dann dem deraf en Examenscommission. Hvis man vælger dem Alle i eet og samme Dieblis, saa vil det for det Første være, temmelig naturligt, at samtlige de valgte Medlemmer faae een Farve, hvad der ikke er rigtigt. Men lad Spørgsmaalet om Farven blive aldeles horte. Lad os nøies med at spørge om den nødvendige Følge af en Sammensætning af Commissionen efter bedste Skjon mellem blotte Geistlige. Man vil dog aldrig undgaae ved nogen- somhelst Examensindretning, at Examinatorernes